

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

*Dr. G. Milac Simon, prof.,
Bistrica pri Izidu, Gornjoko.*

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

oglas do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Mir dajte katoličanskomi osvedočenji.

Po veličastnih dnevaj eucharističnega kongresa v Ljubljani, šteroga sad je v tom dozoro v naših dušaj, da so te gledale z vsemi svojimi močmi samo Jezusa v presv. Olt. Svestvi, nas je do dna srca zabol napad, šteroga smo čteli par dni po kongresi v Slov. Gospodari i šteroga je poslal v te krščanski list toga poročevalec iz Slov. krajine. Glasi se etak: „Veseli smo postali, ko smo zvedeli, da je postal tudi pri nas priljubljeni g. dr. Anton Korošec notranji minister. Nekateri, ki so še pred kratkim obsojali Koroščevo politiko, so postali nekam klaverni. Zapleteni štrki so pa le bili dobro informirani. Zdaj piha drugi veter in zopet bodo suknje obračale, pa mi jih bomo spoznali tudi v preobrnjenih suknjah“.

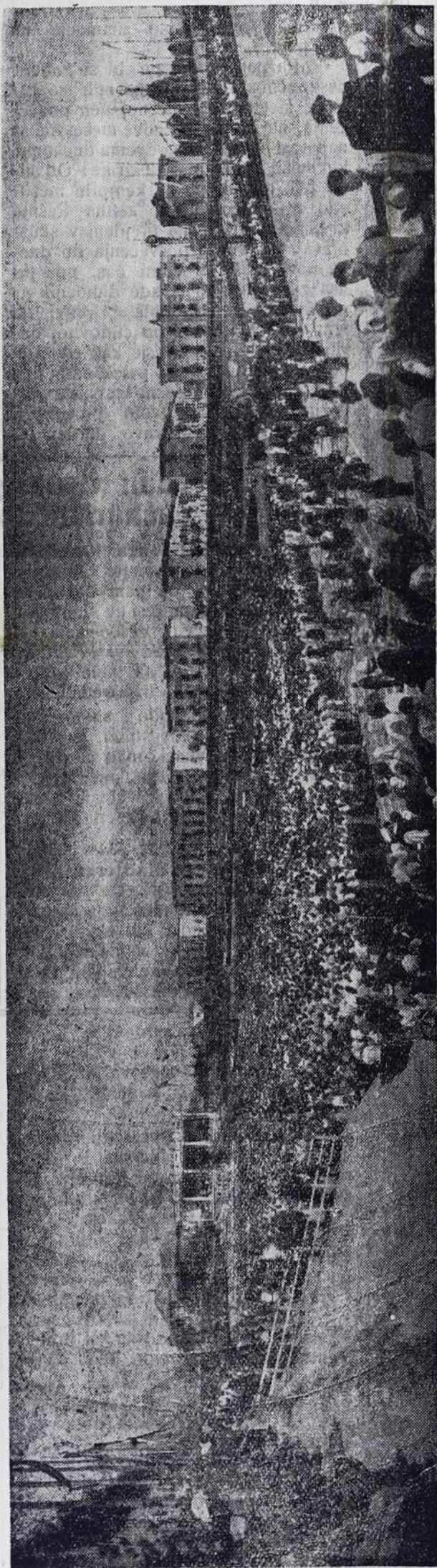
Vsaki zna, da je te napad namerjen na g. dr. Klar Franca, nar. poslanca, na večino duhovščine, ki je glasila za njega i na večino našega katoličanskega ljudstva zato, ar je po svojoj vesti volilo katoličanskega moža, ar je spunilo božo zapoved. Od zapletenih štrkov je pisao samo naš list, jasno je zato, da ide napad tudi na Novine, njihovoga urednika, kat. duhovnika, njihove sotrudnike, dobre, goreče duhovnike, bogoslovce i druge izobrazence naše kak i na naročnike naše spoj. Žalitev je zato preveč velika. Ne poznamo človeka, što je to napisao, nego čutimo žalitev vsi, celi naš pobožen narod v Slov. krajini, posebno v lendavskom srezu. V oči se nam meče, da smo pobiti, ar je dr. Korošec postao notrašnji minister; v oči se nam meče, da kapute preobračamo; v oči se nam meče, da smo zagrešili, kda smo po svojoj dušnoj vesti dužni bili i smeli samo katoličanskega moža voliti.

Teliko znamo, da je par poročevalcov Slov. Gospodara iz Slov. krajine pri nas na slabom glasi, ka se tiče versko-jakostnoga življenja. Če je eden z med teh poslao notri gornje žalive reči, je žalitev naša še neizmerno vekša. Mi odkrito povdarjamo, da niti z ednov rečjov ne mislimo Slov. Gospodara napadati ali ga samo neposredno v kakšo slabo svetlost postaviti. Mi se obračamo jedino i izključno na žalivca dopisnika, šteroga ne vemo, što je bio. Ne zagovarjamo se kak napadene osebe, te z ljubezni do presvetoga Oltarskoga Svestva junaško prenesejo te krivične napade, pač pa zagovorimo po dužnosti pravico, načela katoličanska, štera se v gornjih vrsticaj z blatnimi nogami brsajo.

Mi smo katoličanci i to ne z jezikom, nego v djani. I kak takši dozda ne smo nikdar ni piknjice nezadovolstva kazali, zakaj je postao dr. Korošec minister. Što je gda vido ednoga zmed dr. Klarovih volilcov žalostnoga, pobitoga, zakaj je postao dr. Korošec minister? Toga poročevalec iz Slov. krajine nikdar ne bo mogeo dokazati, takšega volilca nikdar ne bo mogeo najti, kajti pravo katoličanstvo se veseli, gda pravica dobi zadošćenje, gda po nedužnom preganjanomi dr. Korošci, poštenjaki i velikomi državniki se da mesto ravno v tistom ministerstvu, štero ga je dalo zapreti. Ne samo versko osvedočenje, že sama pravicoljubnost i poštenost se veseli, gda potreta pravica znova pride do svoje moči. A dopisnik v volilcaj dr. Klara niti te piknjice poštenosti nešče priznati. Zato je pa njegov napad nad vse grdi i hudoben.

V oči se nam meče, da kapute preobračamo. To je, da ne smo tisti katoličanci več, kak smo pri volitvaj bili. To je, da smo skazljivci, lažljivci. V kom tali? Ma dopisnik za to svedočilo? Štero katoličansko načelo, štero zapoved kat. vere smo prestopili od tistimao, kak je dr. Korošec na

vladi, ali štero smo te, gda smo šli volit? Zakaj smo šli volit? Po dužnosti dušne vesti. Ne mislimo na osebo bivšega poslanca, samo na delo pod njim. Njegova oseba naj bo nedoteknjena. Meli smo odebrati:

27 jezera dece se je prečistilo na Petrovo v Ljubljani na Stadionu. Jezus v Olt. Svestvi naj nikdar ne zapusti teh mladih src!

brano pravico v občinskoj upravi? Šlo se je za to: 3. jeli zmaga človek, pod koga poslanstvom so siromaki bodisi, pri delitvi zemle, bodisi krme, ali v drugih rečej, krivico trpeli, ali pa tisti, ki vsem sirotam bo pravičen oča? Ki celomi srezu bo nevstrašen zagovornik te, gda so ga nevole že do grla pokrile, gda ga je mučo glad, gda se ga je lotilo že obvupanje? Po dušnoj vesti smo dužni bili iz ljubezni do Boga i bližnjega voliti katoličanskega moža, ki v pravičnom djani, v pravoj smilenosti bo kazao svoje katoličanstvo, vršo svojo dužnost. To je, gospodje, verska dužnost. Za našo volitev bomo pred Bogom lehek račun davali z dobičkom velikoga plačila, ar smo ljubili. Kristušova Cerkev ne pozna stranke, nego pravico, po njenih navukaj tudi mi ne smo se naslonili na niedno stran, nego samo na pravico po navuki kat. Cerkve. Naj se oglasi javno, z svojim imenom, ki nas vüpa za naš stopaj obsoditi! Naj nam pokaže odločbe Kristušove Cerkve, štere naš stopaj obsodijo! Če pa takših odločb ne, nego nasprotno vse njene odločbe odobravajo i potrđavaju naš stopaj, te je poročevalec nad samim se-bom razglasao duševno, smrtno obsodbo. Moj Bog, kak slepi so ljudje! Den za dnevom kričijo. Kak se tlačijo pravice Cerkve: A gda bi pa trbelo te pravice braniti, ne samo, da se ne genejo, nego plüjejo i bršejo tiste, ki se požrtvovalno borijo za nje. Nisike duše, raztrgani značaji!

V oči se nam meče, ka smo grešili te, gda smo obsodili par akademikov agitacijo, ki so narod napelavali, naj ne ide volit. Da smo prav sodili, najbolje svetlo posvedoči stopaj g. dr. Korošca v tisti parlament, za šteroga smo agitirali. On kak poštenjak i dosleden človek nikdar ne bi mogo sprejeti ministrstva, če ne bi želo že od začetka dela v parlamentu. Mi smo delo za narod, za siromaški, krivico i glad trepi narod zahtevali, zato smo obsodili ne osebe, nego samo agitacijo za abstinenco posebno v našem kraji, gda za našo ljudstvo druge pomoči ne bilo i ne moglo biti, kak samo i jedino delovanje ednoga pravičnoga, smilenoga kat. moža kak poslanca. Mi smo povedali, da moža volimo. Mi smo povedali, da k niednoj stranki ne spadamo. Mi smo povedali, da tudi dr. Korošec žele delati, žele iti v parlament, ravno zato se je pa pogajao za vstop v vladu, za to, da on i njegovi bodo sprejeti za kandidate. Mi smo jasno i glasno povedali, da če se g. dr. Korošci ne posrečilo pred volitvami se pogoditi za vstop v vladu,

se bo posrečilo po volitvaj. I ka smo povedali, se je do zadnje piknjice zgodilo. Vendar poznamo položaj, v šterom se nahajajo dr. Korošcovi ljudje, vendar poznamo dr. Koroščevo plemenitost, štera je štela i šče vsikdar pomagati, zato pa ne smo mogli drugo misliti i trditi, kak smo, da se najpre dr. Korošec pogodi, pride na vladu i dela z parlamentom, šteroga smo njemi mi volilci pripravili i šteri ga tudi podpira. Ravno dobrohotna politična modrost je delala na to, da v parlamentu, z šterim bo meo dr. Korošec delati, ma on tudi dobre, zaneslive, pravične ljudi, ki so z njim ednoga mišljenja i ga podpirajo.

Obsoditi nas, sramotiti nas, ponižati nas, ki smo se v punoj meri držali predpisov Kristušove vere, more samo tisti, komi je ne za pravico, za mir, za ljubezni, za Boga i njegove časti, nego samo za sovraštvo. Pripomnimo še, da se tak obnašajo proti Slov. krajini i njenomi ljudstvu samo tisti, ki je ne ljubijo, ki jo zaničavajo, ki si ščejo v njej služiti samo čast ali penez. I komi se teh odpadnikov djanje dopadne, je z njimi ednake vrednosti.

Razgled po katoličanskomi sveti.

Püšpecje Anglije i Walesa za preganjane katoličance v Meksiki.
Na spravišči v Londoni zbrani katoličanski püšpecje so sledeče pismo poslali apostolskomi odposlanci, Ruizi v Meksiki:

„Ekselencija! Mi podpisani škofje i nadškofje Anglije i Walesa držimo za svojo dužnost, da izrazimo naše sočutje Vam, püšpekomi, duhovnikom i vsem katoličancomi dalne Meksike zavolo strašnih preganjanj, šterim ste vi neprestanoma vöpostavljeni. Vsikdar več trpite od posledic krivičnih zakonov i od najhüjših naprijatelov vsake slobodščine.

Znana so nam nečloveča dela Vaših krvavih protivnikov, a zednim tudi nepremagljiva odločnost i nevstrašenost vaših mučenicov! Prosimo vsegamočega Boga, da vam podeli miloščo i moč, da i nadale zdržite! Nezakonito i nepošteno je z mučanjem priti vsa ta preganjanja, šterim ste neprestano izpostavljeni. Krvoločniki ščejo Nerona nasledovati i njegovo preganjanje krščenikov, vas pa ščejo meti za krivce. Ne bojte se, pravica je močnejša od vseh preganjanj i pravica na zadnje bo zmagala!

Ne želemo, niti je to naša naloga ne, da bi se vmešavale v prilike edne slobodne države, nego za svojo dužnost pa držimo, da kak cerkveni knezi obsodimo ta preganjanja, štera so naperjena proti slobodščini, štera je ne samo mednarodna, nego združena z človečov naturov.

Skrivnostno telo Kristušovo (kat. Cerkve) je izpostavljeno na vsakom mesti mukam i preganjanjam. Če združeno trpimo, združeno se bomo tudi veselili: zato nas pa navdaja vüpanje, da bo Cerkve v Meksiki iz vseh teh preisküšenj i muk izišla veličastnejša, vekša, krepša i črstvejša.“

V dühi tudi mi stopimo na pot Angleških škofov i večkrat molimo za preganjane brate v Meksiki.

Svetek kat. akcije v zagrebečkoj püšpekiji. V zagrebečkoj püšpekiji si je zvolila kat. akcija za patrona presveto Srce Jezušovo. Te den so verniki po celoj püšpekiji slovesno obhajali i je bila v vsakoj cerkvi tudi predga predpisana.

1. ali zmaga pali tisti, ki je podpisao predlog proti slobodščini Kristušove Cerkve za izgon njenoga cveta, njenih redov, — ka je veliki smrtengreh — ali pa zagovornik cerkvene slobodščine, Kristušove zaročnice? Šlo se je za to: 2. Ali zmaga tisti, pod šteroga poslanstvom je 150 naših najboljših krščanskih občinskih odbornikov bilo razrešenih, ali pa tisti, ki je

vedali, da moža volimo. Mi smo povedali, da k niednoj stranki ne spadamo. Mi smo povedali, da tudi dr. Korošec žele delati, žele iti v parlament, ravno zato se je pa pogajao za vstop v vladu, za to, da on i njegovi bodo sprejeti za kandidate. Mi smo jasno i glasno povedali, da če se g. dr. Korošci ne posrečilo pred volitvami se pogoditi za vstop v vladu,

NEDELA.

Čuli ste, da se je pravilo starim: ne mori; što pa mori, pride pred sodbo. V. naj se zdigavle Gospod, moja molitev.

O. kak kadilo pred tvojim licom. Molim o. O Bog, ki si pripravo nevidne dobrote tistim, ki te ljubijo; vlej svojo ljubezen v naša srca, da bomo tebe v vsem i nad vse ljubili i tvoje obljube, ki presegajo vsako željo, dosegli. Po Gospodi našem... Amen.

Peta nedela po risalaj.

Evangelium Sv. Mataja V. V. onom vremeni: Pravo je Jezus Vučenikom svojim: Či ne bode obilnejša pravica vaša, liki Pisačov i Farizeusov, ne pride v. Krjestvo Nebesko. Čuli ste, ka je povedano tim starim: Ne mori, ki pa mori, vreden bode sodbe. Jaz pa velim vam, ka vsaki, ki se srdi na brata svojega, vreden bode sodbe. Ki pa povej brati svojemu: raka, vreden bode spravišča. Šteri pa povej: norc, vreden bode peklenskoga ognja. Či zato pri- neseš dar tvoj na Oltar, i tam se spomenes; ka brat tvoj ma kaj proti tebi: ostavi tam dar tvoj pred Oltarom, ino se idi prve mirit z bratom tvojim, i tada pridoci alduj dar tvoj. (Pogljaj se s protivnikom tvojim hitro, do- keč si na poti z njim, naj te kak ne da protivnik sodci, i sodec te da slugi: i v tem- nico se vržeš. Zaistino velim tebi, ne boš v šo odnet, dokeč ne plačš slednjega filera.)

Berilo iz pisma svetoga apo- štola Petra. Prelubi! Bodite vsi ed- nih misli, sočutni, bratoljubni, milo- srčni, ponizni. Ne povračajte hüdoga za hūdo, ne sramotenja za sramotenje, nego blagoslavljajte, ar ste ljubī v to pozvani, da postanete deležni blago- slova. Zakaj „što šče ljubiti življenje, i videti dobre dni, zadržuj svoj jezik od hūdoga i vūsta, da ne bodo go- vorila jainosti; ogibli se hūdoga i delaj dobro; išči miru i hodi za njim; zakaj oči Gospodove so obrnjene v pravične i njegova vūha k njūvim pro- šnjam, obraz Gospodov pa je proti hūdodelnikom.“ I što vam bo škodo, če bote goreči za dobro? Pa če bi za- volo pravice tūdi trpeli blagor vam! Njih protenja se ne bojte i ne dajte se prestrašiti, nego Gospoda Kristuša slavite v svojih srcaj.

Prečtimo berilo ednok, dvakrat. Vidimo, da apostol Peter terja od nas celoga človeka, ki naj bi stao trdno kak skala v valovji morja. Kristuša, njegov navuk je fundament i na tom fundamenti stati, pa tūdi če bi se vse okoli nas podiralo. „Što vam bo ško- dūvao?“ Ja, vnoji se zbojijo nepri- jatelov Kristušovih, ki mogoče za čas imajo posvetno oblast v svojih rokah. Takših se zbojijo, da ne bi zgubili krūha. Pripravni so zatajiti vero, Kri- stuša, cerkev; pripravni so postaviti se v Cerkvi sovražen tabor, samo da dosegejo čast i bogastvo, da obdr- žijo služba. Oh, kak daleč so takši od apostola Petra, ki pravi „pa če bi zavolo pravice tūdi trpeti!“ Ne! Toga denešnji katoličani, posebno na pol šolani, dnesden ne zmerejo. Slabiči so. Kak trs v pūstini, ki ga veter maha kama šče. Kakši veter piha, tak ob- račajo svoje kapute. Če je za nje bolše, da so „klerikalci“, so pač tej na vso moč; če pa zapiha slobodo- miselni dūh, so njegove trobente. To so ne značaji, ne morje, to so slabiči, ne za rabo, človečoj družbi neizmer- no škodijo. Bodimo i ostanimo vsi- kdar na ednom, Kristušovom funda- menti, pa četūdi bi preganjanje trpeti.

Te tjeđen bom molo, trpo i delao vse: eden Slovensko krajno ljubijo njeno šolani sinovje i njene šolane hčeri.

Pismo naših letošnjih novomešnikov.

Naslov je zanimivi, mogoče de vsebina ešče bole.

Prišli smo z drugoga euharis- tičnoga kongresa za Jugoslavijo. V naših srcaj nešče vtihniti pesem: Po- vsod Boga zemlji slovenski, njegova je za večni čas! Naj vodi Bog Jug- naš slovanski i nebes Gospa podpi- raj nas!

Naše vūho še posluša reči lub- lanskoga pūšpeka, da je naša velika slovenska naloga, delati za zedinjenje pravoslavni bratov s katoličanskov Cerkvov.

Naš spomin je zleto za 700 let nazaj pa nam pravi: Števan Nemanja,

ustanoviteo prave srbske države, je bio prvotno kršćeni v katoličanskoj cerkvi sv. Petra i Pavla, ka je že za- togavolo zanimivo, ar vzhodni krist- jani navadno gradijo cerkve na čast vsem dvanajsterim apostolom. Vidite, te spomin se nam zbūdjavle, pa pre- mišlavemo: kak da je ravno sredina tridnevnoga letošnjega drugoga euh- arističnoga kongresa za Jugoslavijo spadnola ravno na svetek apoštolor prvakov Petra i Pavla? Mogoče je pa to kaj več, kak samo slučaj!

Pa se še z vekšov žalostjov spo- mnimo na brate evangeličance v na- šoj Krajini, srce nam še bole zakrvavi.

Javno pismo vam pišemo, ar zadeva je očivesna! Zavedamo se, da je zadeva teška: Pred našimi očmi znova vstajajo euharistični križi na slovenskih goraj.

Pozdravljen, križ, edino vūpanje! Znamenje trpljenja, borbe, dela: po- ganski narodi tik pod Jezusovim roj- stvom, so delo držali za nečast nekaj takšega, ka se spodobi samo za robe i ženske. Svetla sveta noč, pouno- čno preminočega kongresa pa je po- kazala, da naši moški i dečki z go- rečimi plamenicami, z gorečov ljubav- jov, idejo proti trpljenju, šteroga sim- bol, križ, je z najviššega mesta, nad oltarom na Stadioni, sveto vsem i ka- zao pot...

Križ: Kak dva silniva veletoka, dve deroči vodi, dva najmočnejšiva plamena, tak nasprotniva, ka bo- le nemreita biti, vej se pa naravnoč poprečki kričata; prekrižala sta se i vmirila, nerazdružno sta se obinola kak brat i sestra, moč jima je dao na križ razpeti Bog — človek — Jezus. Skoro vsi Ivani Krstiteli, letošnji novomešniki, vam kažemo na odre- šilni križ, na Agnjeca, ki odjemle grehe sveta... „Či začūjete dnes Njegov glas, ne otdrdite svojih src“...

Euharistični križi po naših goraj: naše roke so segnole za njimi, v svojih rokaj smo zaglednoli — novo- mešniški križ!

Dva večno nasprotniva dūha, dūh toga sveta, človeče nature, ki je v stani greha, pa Dūh boži: mira do tečas nega, dukeč Dūh boži ne pre- križa i tak odreši človekovoga dūha.

Iz zimskoga mraza, gda smo do- bili prvi višji red, subdiakoniat, smo zrasli v žar poletnoga, euharističnoga Sunca, den mešniškoga posvećenja. Istina, da je čas sam kak tak ne po- sebi Bogi posvećeni, ali i tak obha- jamo mi svete dneve: našiva dozday najsvetejšiva sta pač sledećiva: den posvećenja, prve naše meše i den no- ve svete meše:

Kak či bi gledao na križ raz- petoga človeka: na njegovom čeli blesti letnica 1935: to je starost več- nomlade Cerkve; dugo pot je že pre- hodila, prvih 300 let je plavala v la-

A. Ž.

Težavna pot.

„Gde si pa peneze dobo?“ ga je pitao oča.

„Eden gospod v špitali mi je dao. Velki gospod je bio to. Vsefele novine je meo, pa dosta gospode je k njemu hodilo“, se je hvalo Vanek.

Odišla sta proti Lakoši. Pri Ki- raly so stali s koli nekš trnarski. Po- zvali so jiva v oštarijo, ka do se te vkup pelali. Vsi so bili nekoliko vinjeni. Kola so rūžila po trdoj cesti, med te ropot se je mešala zategnjena pesem:

„Števan ti pij
pa drugim nalij...“

Vanek je sedo odzaja na vrčaj. Prijetna omotica se ga je polaščala. Drnkanje kol njemu je privablalo lepe spomine.

Kmica je že bila, kda so se pri- pelali v iz Djertjanoša. Na Hotizi so se že okna svetila. Obrnili so se s ceste po Ložiči proti Polani. Negdi je lajao pes. Potom je prišlo Žerdinovo jošje i bili so v Žižkaj. Pri Škafaro- vom „pijli“ sta stopila stari Lebar i Vanek s kol, se napotila proti Čeren- sovcom, ovi pa so se odpelali proti Trnji.

Vanek i oča sta srećale črensov- ske dečke, ki so spevali proti Žižkom. Na konci so sigdar dugo zategnoli. Vmes je šteri zajufkao. Odmev je dugo odgovarjao.

stivnoj krvi, zato se je tak močno vkoreninila, da je v sledećih 1200 le- taj spreobrnola ves te poznani europ- ski svet i nekaj Afrike pa dosta Azije. Odkritja novih krajin zemle so rodila tūdi nove kristjane, že 400 let, pa jih še rodijo — denešnji misijoni. Nove iznajdbe tūdi Cerkev rabi, to je ve- liki čas euharističnih kongresov, od najmenših, župnijskih (takše so tūdi naše primicije!), do najvećkih, svetov- nih, čas radia, zrakoplovov, šterih mogočno brnenje je kak močno oza- dje, delešnji odmev pesmi zbranih vnožin, odpirajo se slike zadnjih čas- sov, kniga. Skrivnoga razodetja guči: neizmerne vnožine, ki jih nišče ne- mre preštet, zbrane pred prestolom Agnjeca, ki se je za vse darūvao — „V prestol Slave vekomite zemlje ljudstva se ozrite! Ko na svetu vse razpada, neminljivo Eden vlada, knez miru.“

Tak skrivnostno znamenje na čeli guči.

Razpete roke pa bi se rade v neskončnost pognale, na njih so za- sijale številke: na desnoj den posve- ćenja, na levoj den nove meše. Kakša napetost je med tema dvema dnevom, kak visika napetost elektrike! Od sil- ne žeje gućijo, da bi kemplre mešū- vao vsaki den, pio iz keliha Rešnoj krv, jaz, črv, da ne prejdem v skuš- njavaj. Od dneva posvećenja do dne- va nove meše je edini čas, gda pri nas zavolo stare navade dūhovnik ne mešūje, da se tem bole pripravi, da tem bole zahrepeni po čūdovitoj da- ritvi sv. meše; te čas je kak en sam, neskončno dugi velki petek, edini den v celom leti, gda se ne vrši nekrvava daritev sv. meše zavolo presilnoga spomina na prvo krvavo daritev Je-

Ka so povedali visoki gostje od ljubljanskoga eucharističnoga kongresa?

Njegova Eminenca kardinal- legat dr. Hlond: „Povejte katoličan- skim Slovencom, da sem bio na 2. eucharističnom kongresi v Ljubljani nad vse presenečen. Veseo sem, da sem mogeo priti med vas, bratske Slovence, i biti svedok velki dni v šterih ste tak krepko izpovedali vero v Najviššega Gospoda i svojo vda- nost Njegovomi namestniki, sv. Oči. Katoličanski Slovenci, mali narod, a veliki po lūbezni i veri, pozdravljeni! Vsikdar bomo stali v dūhi z vami, moji dragi gostitelji! Ešče ednok: po- zdravljeni!“

Mansinjav dr. Madjerec Jūrij: Bodite ponosni na to, da ste Slovenci! Takše organizacije, takšega reda i to- like dostojanstvenosti človek dnesden ne vidi zlepa. Vse je na me napravilo veličasten vtis. Boga zahvalite, da se lahko oponašate s tak idealnov mla-

Vanek je čiduže hitrej šo. Že sta bila mimo križa i Vanek je začno šte- ti hiže: „Tam je Hancekova, tam Fran- cekova“. Skoz okna je gledao, ka de- lajo Jožek, Števek, Elči...

V mesećini se je zasvetila graba. Tū so se vozili na blanjaj. Pri Pet- rovih je bio stari kraj, pri Kovači Ame- rika. Pa istinsko slovo, pa istinski po- vratak je doživio samo Vanek.

Nekelko časa sta šče hodila. Na- ednok je zagledno domačo hižo. Od- bežao je naprej, skočio prek prelaza i vdvo v hižo, ka so se vsi prestrašili.

Dugo v noć so si pripovedavali, ka se je kaj zgodilo. Starejši brat je Vaneki odstopao kot pri peći. Vgas- noli so i se vlegli. Iz Žižkov so že prispevali nazaj dečki. Vesela otož- nost je prevzela Vaneka ob pesmi. Dečki so spevali.

„K nam je prišeo en mladenec“.

Ob pesmi dečkov je zaspao i senjao od tūjine. Gda se je prebūdo, je pravo: „Hvala Bogi!“

Kmica je šče bila. Mati ga je čūla i pitala:

„Ka pa ti je?“

„Senjalo se mi je od Zagreba“, je povedao Vanek i joj pripovida- vao, ka vse je pretrpo. Prle je toga ne šteo praviti. Mati je jokala, gda je to čūla...

* * *

Že eden tjeđen je bio doma. Pri- šeo je vkup s pajdaši, pa njim pripo-

zušovo na križi, ki je zlata sredina zadnje Gospodove večerje i vseh sve- tih meš do konca sveta. — Najbole glasno gućijo raspēte roke!

Nato pride srcē, na njegovom mestu je krstno ime novomešnika, ar ta imena so vsa zapisana v Jezusov- vom Srci, na Njem počivajo kak ne- kda Janoš apostol i evangelist pri zadnoj Večerji, tū vživajo sladkost bože Reči, sladkejšo kak med, da bodo mogli tūdi drugim davati. Bla- ženi, šterih imena so zapisana v tom Srci, v knigi večnoga življenja!

Nato rodbinsko ime, neodreše- noga človeka ime, punoga veliki borb i skušnjav, dokeč se iz njega rodi novi človek, do zadnjega diha tostran- skoga življenja. — Na kolenaj pred Bogom si sprosimo najveć moći za to rojstvo. —

Novi človek, še več, poslanec, to najmre pomeni reč „mešnik“, di- jački „missus“, apostol i evangelist, glasnik veseloga oznanenja, evange- lija: „Kak lepe so noge tistih, ki oz- nanjajo mir“, med Bogom i človekom“.

Takša je naša novomešniška pe- sem, namenoma skrta v prispodobu, da bi tem bole želno iskali njeni pravi obraz. —

Iz tebe, o lūdstvo; smo v sa- moto bogoslovnoga življenja šli, od tec znova prihajamo k tebi, da te bomo k Tistomi rodili, Šteromi se v daritvi sv. meše najbolje približamo:

Darūvanje je naše življenje, zato „Orate, fratres“...

Molite, bratje i sestre, da bo naša i vaša daritev prijetna Bogi, Oči vsemogoćemi. —

Bratje i sestre, tak vas pozdra- vlam!

dinov! Osvedočen sem, da bo kongres vodio stalen sad i da bo prineso bla- goslov Sloveniji, posebno pa še lepoj Ljubljani. Povejte vsem, da sem bio nad vse zadovolen i da od Vas v Rimi povem dosta dobroga“.

Kardinalov osebni tajnik dr. Iglinski: Vnogo smo že vidili na sve- tovni kongresaj v Buenos Aieresi, Chicagi itd., nego to, ka smo doži- veli v Ljubljani, prekaša vse naše že- le i vse naše že- le i vsa naša pričakū- vanja. Njeg. Eminenca kardinal legat ne ve, kak bi se zadosta pohvalno izrazo od vsega, ka smo doživeli v česa smo deležni bili od vseh strani brez razlike. Slovenski narod je do- kazao svojo visoko kulturno stopnjo, posvedočo svojo neomajeno vero v Boga i svojo neizbrisno ljubezen. Kon- gres nam bo ostao v nepozabnom spomini, vednako cela Slovenija“.

vidavao od tūjih krajev. Od trpljenja njim je nej nikaj pravo. Gućao je od drugi cugov, velki kolodvorov, i visi- kij hiž. Včas je gućao hrvatski i vsi so se njemu čūdili. Gda so ga pitali, či bi šteo iti nazaj, jim je pravo: „Bog ne daj!“

Mino je avgustuš mesec, gda je je prišeo domo. Škole so se začnole. Ka bo? Ga pūstijo v gimnazijo?

„Mati“, je pravo ednok materi, „v gimnazijo bi rad šo“.

„Bi že pa rad šo zdoma?“ ga je mati zaskrblena pitala.

„Ah ne, mati, vej ne bom šo da- leč. V Soboto idem v Martinišće. Ni- kam daleč ne bom šo. Doma v So- boti sčem študirati“.

Mati je zdehnola i pravila: „Bom gućala z oćom. Znaš, ka smo siromaški“.

Većer sta se oča pa mati dugo štukala zavolo Vaneka. Dećak je tiho poslušao.

„Vej je že itak škola tjeđen dni“, pravi mati, „pa poleg toga je že trinajst let star. Ne zemejo ga v nikšo formo ne. Idu z njim v Soboto, ka nede sledkar naj kuno“.

„E da se ti ne bi telko kre nje- ga gor jemala“, je pravo oča. A dru- go zajtra je Vaneka zgono k školniki po svedoćanstvo i k g. plivanoš po krstni list. Vanek se je bojao školnika pa g. plivanoša ali inači je nej bilo, mo- go je iti k njima.

(Dale.)

Monsinor Salvatore Capoferri papov osebni ceremonijar: „Kongres je vsestransko sijajno uspeo i popolnoma dosego svoj namen. Občudovanja vredna je bila posebno organizacija, štera je vtisnola pečat premišljenih, dugotrpčnih priprav i odkrila pravo razumevanje i navdušenje ogromne vnožine“.

Monsinor Tadej Zakrzewski, rektor polskega zavoda v Rimi: Še ves sem pod vtisom zadnjih nepozabnih srečanj na vašem euharističnem kongresi. Ve je bio ves kongres eden sam mogočni „Te Deum“ vernih slovenskih, hrvatskih i drugih vnožin. Zadivljen sem nad disciplinov, resnostjov, pobožnostjov, štera je nepretrgano sprevaljala ogromne vnožine. Kaj naj povem navdušenosti toliko src? Od Stadion, od križank, našega gostitelskega doma itd. S sebov od našam nešteto slik i vtisov, šteri so se mi za vsikdar vtisnoli v dušo. Vse je bilo prvorazredno“.

Dr. Baraniak Anton, kardinalov tajnik: „Povejte vsakom, da odhajamo iz lube Slovenije, štera nam je neznana, puni navdušenja i nepozabnih vtisov, i povejte vsem Slovencom, da se težko poslavljamo. Odsehamo nas bodo vezale na vaš narod še prav nerazdružljive vezi. Deležni smo bili tolike lubezni i pazljivosti! I kongres! To je bila sama nepretrgana vrsta lepote, veren odsev večne lepote. I zato vam vsem zazavam pri slavi: Bratski narod na svidenje“.

Plemeniti Grabski Edvard: „Ne najdem reči, da bi mogeo povedati, ka mi narekuje srce. Povsod povejte, da so ti dnevi stalno zapisani v mojo dušo. Gda odhajam v svojo domovino, se zavedam, da gradim z vsakov razdaljov proti most, šteri bo vezao srca slovenskoga i polskoga naroda, nad šterima kraljuje On, ki je žeo v Ljubijani tak neprekosliv triumf. Hvala vam za vse i vsi v križankaj i zvün njih pozdravljeni“.

Potworowski Edward, voditeo polske mladine: Edinstveno je bilo vse od petka do torka. Mene, voditela katoličanske mladine na Polskom i i voditela kat. akcije v Poznanji, je predvsem navdušila globoko katoličanska zavest vašega naroda. Vaša mladina vam je porok lepih bodočih dnevov. Vaši akademiki so koražni dečki. Sijajno ste meli vse organizirano. Prekrasno je bilo spevanje ljudske vnožine, prelepe so vaše narodne noše. (Poglejte, tak sem se navdušo za nje, da sem mojima hčerkama küpo po edno slovensko narodno nošo.) Takši narod, kak so Slovenci, je pač vreden, da ga spozna širni svet. Živo sem se zanimao tüdi za vaše kulturne ustanove i priznati moram, da sem bio zadnjič njeni gost. Zato: Živelci Slovenci i na svidenje“.

Na vse te i vnoge drüge pohvalne reči naj bo naš ponizen odgovor: „Hvali moja duša Gospoda!“ Ki ga nikdar več po smrtnom grehi iz srca ne stiram.

Politični pregled.

Pred podpisom konkordata. Vlada je pooblastila dr. Auera, ministra za vere i pravosodje, da podpiše konkordat s svetov Stolicov.

Pomilostitev. Na predlog ministra za notrašnje zadeve, g. dr. Korošca je kraljevsko namestništvo pomilostil vse voznike, ki so bili zaprti zavolo političnih djanj. Ta stopnja smilenosti i pravičnosti sama sebe hvali.

Austrija. Austrijska vlada je sklenola, da pregnanim Hasburgovcom, to je pregnanoy kraljevski družini dovolj, da se nazaj povrne v Austrijo i njej povrne zaplenjeno imanje, ar krščanska država ne more kradnoti. S tem pa austrijska vlada ne misli tüdi na tron pozvati nadvojvodo Otona, sina pokojnoga cesara Karla.

Izjava naše kraljevske vlade. Na seji narodne skupščine dne 4. julija v Beogradu je ministerski predsednik i minister zvünešnjih poslov dr. Milan Stojadinovič prešleo sledečo izjavo vlade:

Zvünešnja politika Jugoslavije je vtrdnjena z raznimi pogodbami z drugimi državami, posebno z Malov Zvezov, Balkanskov zvezov pa z globokim prijateljstvom do Francije. Kraljevska vlada se bo tüdi naprej prizadevala, da obstoječa prijateljstva ohrani i okrepi, predvsem pa bo sodelovala z drugimi državami za ohranitev mirü, v Evropi. Ar pa sami nemremo ohraniti mirü, zato moremo, kak drüge države, tak tüdi mi, najresnej skrbeti za našo oboroženo silo. Za obrambo domovine ve je predraga nikša žrtve.

V znotrajšnji politiki bomo skrbeli zato, aa se država pomiri. Kraljevska vlada šče biti verna ustavi od l. 1931. Trüdili se bomo, da bomo izvajali vse zakonitosti i poštivali načela enakopravnosti vseh državljanov. Posamezne zakone ščemo spremeniti po želah naroda. To vala prav posebno za samoupravo, za volilni zakon, za tiskovni zakon i za zakon o zborovanji i društvih.

V gospodarskoj i finančnoj politiki se bo skrbelo predvsem za kmeta, za davčne olajšave i za obnovo celotnogospodarskoga delüvanja v državi.

Poleg toga bo kraljevska vlada skrbela tüdi za pitanja na socialnom, dühovnom prosvetnom poli. Kraljevska vlada žele, ka se na vseh področjih začne zdrav i frišek tok živlenske sile države i naroda. Volilo, štero nam je zapüsto naš pokojni viteški krao Aleksander I. Zediniteo, je da čuvamo Jugoslavijo. To se pravi, da to volilo ne prepüščno v roke kakšoy peršoni ali vladi i tüdi ne kakšoy političnoj skupini, nego celomi jugoslovenskomi

narodi. S tem volilom kraljevska vlada vüpa zbrati vse sile, na šterih sloni ugled države.

S tem porazumom kraljevska vlada vüpa, da najde pri narodnom predstavništvu, kak tüdi pri vsem narodi vso potrebno podporo.

Zvün dr. Mačkov so ove stranke zadovolne z tov izjavov vlade.

Delo v parlamenti. Več poslancov je vložila pitanje i to silno pitanje na vlado, štera pitanja je vlada sprejela i šče na nje v določenom časi odgovarjati. Ta pitanja se tičejo delavcov, ki ne so naši državljani, državlanov tistih držav, štere so nam protivne, cen kmečkih pridelkov i rešitve kmečkih dugov. — Poslanci dr. Spote iz Bosne-Hercegovine so potrjeni, kak pravilno zvoljeni poslanci.

Osnovao se je vladni klub Stojedinovičev, v šteroga je že stopilo 200 poslancov, to je velika večina.

Španjolska. Kak je znano, je prevzeo v Španiji pri zadnjoy sestavi vlade, vojno ministrstvo mladi katoličanski mož, Gil Robles. Njegova stranaka je te dni javno pokazala, ka pomeni kak politična moč v novoy Španiji. Gil Robles je najpre napovedao dvoje velikih spravišč. Na prvom zborovanji v Medini del Campo se je zbralo okoli njega 40.000 dečkov, šteri so skupno s svojim voditelom bili pri sv. meši. Po meši se je vršilo zborovanje mladine, organizirane v „Action Popular“ (ljudskoj akciji), štero vodi Gil Robles sam. Vse je bilo navdušeno za Gil Roblesa i za njegov govor, v šterom je odgovarjao socialnim demokratom, zahtevajo od vlade v šteroj on sodeluje, da naj napravi iz Španije novi boljševiki paradizona. A pri toj zahtevi so pozabili socialisti, da so oni spremenili Španijo v pekeo. Navdušenje je dosegnoło višek, kda je Gil Robles vzdigno strankino zastavo visiko v zrak i zakričao, da je ljudska akcija tak močna, ka bo sama lahko branila Španijo če vojaštvo odpove. Ljudska akcija i njene mlade vrste bodo prevzele nalogo, ka Španijo preuredijo po Kristušovih navukaj. Te mladi rod je za svojega voditela zadostna garancija, ka te lahko svoj program dokonča.

Na drugom spravišči v Valenciji ga je poslušalo 175.000. Med drugim je povedao, da potrebuje Španjolska odločne lüdi, šteri so pripravljeni s svojov krojov služiti Bogi i domovini. Mi ščemo je pravo, da vladamo za Boga i za dobro lüdi i da rastemo dotečas, dokeč ne postane Španija

edno samo veliko borišče, gde bomo vsi manifestirali za Kristušove navuke i za blaženost domovine.

Obe spravišči sta se vršili na isti den. Gil Roblesu je prisegnolo vernost prek 225.000 lüdi.

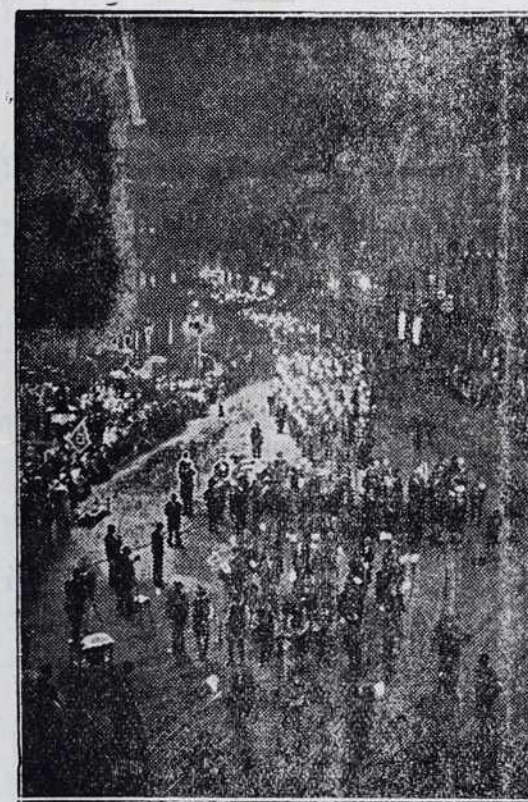
GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Črensovci. Prosvetno društvo je vprizorilo zadnjy nedelo igro „Mehiški mučenec“. Igra je uspela v splošno zadovoljstvo. Na uspehi čestitamo.

Sobota. Na Ciril-Methodovo se je slovesno odprlo naše kopališče na Ledavi. Mesto je blüzi en milijon potrošilo na nje. Če bi samo polovico dobila hiša siromakov, bi že meli zavetje vnoji siromaki. Ne smo proti kopališči, samo povdarjamo to potrebo. — V nedelo je sportno društvo Mura priredilo tombolo, pri šteroj je društvo dobilo okoli 20 jezero dinarov za srečke. — Horvat Joško, mlečar, namerava odpreti potrošilno zadrugeo. Tabla že stoji poleg cerkvi na njegovom stani. — Na Turopolji bi pa radi odprli odajo vina na veliko tüdi na zadružnoj podlagi. — Jako se žele po Soboti, da bi se zadružna mesnica odprla.

Melinci. Naša siromaška občina je po dobroti nar. poslanca dr. Klara dobila 40 metrov kukarice. Pri delitvi je pa prišlo do nekše svaje, štero obsojamo.

Nočna procesija 40 jezero moškov v Ljubljani na Stadion k polnočnici. Moški brez Jezusa v Olt. Svestvi, je rob. Bodite z Jezusom vsi slobodni.

Odranci. V nedelo 7. t. m. so se vršile gasilske tekme. Zmagala je v obema gasilska četa iz Črensovec. — Naglo je vmro po operaciji naš dober dugoletni naročnik Gostan Matjaž. V molitev naročnikov zročamo njegovo dušo.

Dari na našo godbo pri euharističnem kongresi v Ljubljani. Na Žižkovsko godbo, ki je podignola slovesnost našega romanja so v Din. darüvali sledeči gospodje i gospe: iz Lendave: Bakan Štefan 10, Klar Marija 10, Dr. Pikuš Janko 20, dr. Peterlin Makso 60, Dr. Fabiani 10, Grüškovnjak Davorin 5, Kmečka hranilnica 20, Némety Štefan 10, Bartanič 10, Sikič 5, Tomka Jurij 10, Halas Daniel 5; iz Turnišča: Litrop Štefan 10, Rous 10, Tivadar Jožef 4; iz Črensovec: Kramar Ivan 5, Horvat Anton 10, Železnik 10, Kohek Martin 10, občina Črensovci 100, Zver Joško 10, Žagar Ivan 5, Kocet Ivan 5, Bauer Šamuel 5, Marijin List 50, Prosvetno društvo 100, Žerdin Kazimir 10, Klekl Jožef 50, Lutar Štefan 50, Škoberne Franc 10; iz Beltinec: Osterc Peter 20, Klepec Joško 10, Vadovič Rudolf 20; romarje na vlaki Sobota Beltinci 365, romarje na lendaaskom vlaki: 49:75 Din. Sküpnö 1103:75 Din. Vožnja je košta 710 Din., ar jih bilo deset, na vsakoga je prišlo tak za štiri dnevni strošek 39

Din. Ar so pa poleg toga meli goslarje tüdi pri nabiranji stroške, kak 25 Din. Kolek na prošnjo i hrana, se prosijo dobre düše, naj njim poklonijo, ki zmorejo, še kakši dobrovolni dar potom našega uredništva. Tem potom se toplo zahvalijo godba i vsi romarje g. dr. Kartini, sreskomi načelniki v Lendavi, za dobrohotno dovoljenje godbi za nabiranje. S tem je samo pripomogeo k slavi Euharističnoga krala, Kristuša, ki v srci vseh nas naj žive!

Ogenj v Črensovcih. V nedelo, 7. julija popolnoči ob 1 se je vüzgalo gospodarske poslopje Bauer Šamuela, gostilničara. Ogenj je zapazo trgovec Klepec Julek, ki je včasi zbüdo farof i ponesrečeno družino. Zvonovje črensovske cerkve so se včasi oglasili i büdili lüdi, naj ido gasit. Pa resan so pribežali gasilci iz cele črensovske fare zvün gornjebistričkih pa še odranski iz beltinske fare, pa rešili hišo, klavnico i lederflico. Živina se je rešila, opekla se je samo edna svinja, ki so jo mogli zaklati, potem je zgorelo 80 veliki küir, mladi pes, štale i gümlo pa vsa krma zvün ednoga voza, šteri je bio sklojeni na klavnico. Kvara je več jezer, ki se pa bo povrno, ar je bilo vse zavarvano. Goreti je začelo od zadaj, zato se sklepa, ka je bila hüdobna roka na deli. Pri rešavanji so vsi gasilci v punoj meri vršili svojo düznost z ostalim naslovom vred. Posebno sta se pa odlikovala Rous Matjaš i Cigan Štef na gorečoy strehi.

Vsem povrni Bog!

Zahvala. Prečastiti gospod! Najlepše se vam zahvalüjem da ste mi pomagali iz ujetništva, pa oča vam tüdi najlepše zahvalijo za posredüvanje. Jaz vam ne morem plačati, zato vam pa Bog plača. Če se ne bi včasi zavzeli za me, bi ešče dnes bil v Sombatheli. Najlepše vas pozdravljam. Vendelin Kozar, Martinje.

Gančani. Na tekmi v Bratonicih je zmago odnesla naša četa. — Na našega proščenja, Srca Jezusovoga god, 7. julija je naša gasilska četa obhajala 10 letnico svojega obstoja. — Žalostno je, da držimo plesno veselico i da je na njej bilo dosta šoloobvezne dece.

Beltinci. Zapüstile so nas č. sestre križarke, ki so okoli 40 let delale pri nas i se odselile v Zagreb. Naj njim dober Bog plača njihove trüde! — V Franciji je vmro Jerebic Ivan. Naj njemi bo Srce Jezusovo smileno.

Tešanovci. V Ledavi pri mlini Šadl Jožefa se je vtopo pri kopanji hlapec našega kmeta Rumiša. Nesrečni je bio doma iz Sela.

Vmrila je Škrovec Roza naša naročnica v Pranjevci, ki je bila žena žandar. narednika doma iz Bükovnice. Molimo za njo.

Bogata podpora za naše Novine. Banka Baruch nam piše iz Pariza, da so Novine jedino vezalje med našimi delavci i njihovimi domači i zato pošila jezero dinarov podpore na nje. — Mi se iz srca zahvalimo na tom plemenitom dari vodstvi banke.

Dnes so tri nove sv. meše naših g. novomešnikov. V Soboti jo prikaže Vsegamogočnomi: Škraban Janoš, predga njemi g. Šoštarec Alojz, kaplan v Turnišči; v Bogojini Campilin Ivan, predga njemi g. Haoko Jožef, domači plebanoš; i v Črensovcih Zelko Ivan, predga njemi g. Bakan Števan, plebanoš v Lendavi.

ZAHVALA

ob smrti naše nepozabee lüblene soproge in matere

BENKOVIČ ANE,

roj. Mintšek

sopr. šol. upr. v pok.

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem udeležencem pogreba, darovalcem vencev in cvetja, za vse premnoge izraze sožalja bodisi ustno ali pismeno. Posebno zahvalo smo dolžni č. č. duhovščini, gasilcem in vsem prijateljem in znancem, ki so blagopokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Bogojina, dne 5. julija 1935.

Globoko žalujoči ostali.

Pisma naših iz tujine.

Prečastiti g. urednik!

Neizmerna daljavo nas loči i srce mi zatpeče pri misli na predrago domovino, milo mi Slov. krajino. Oči se hrepeneče obračajo v daljavo. Pa je razveselijo Vaše Novine, Mar. list z Ogracekom, gda pridejo iz domovine. Od Vas, častiti g. urednik, i naš duhovni oči, ki se žrtvujete za nas izseljence, znam, da ste vse svoje moči posvetili nam, mladini s tem, da nam pošilate Vaše mile Novine v mrzlo tujino. Mladina rabi oporo i pomoč, da ne zaide na slaba pota. I to pomoč najde samo v Novinaj i Mar. listi. Vaši listi nas branijo, da se ne pogrozimo v valovih krute tujine. Niti eden izseljencov naj ne bode brezi njih. Vsaki najde tolažbo i olejšavo v njih. Vnogočas bi že skoro obvljupala i samo Novinam, ki so pune lubezni, se mam zahvaliti, da sem stanovitno ključovala vsem nevarnostam. Mladina, če ravno ma srce dobro, še nepokvarjeno, volo pa ma slabo. I če ne čuje miloga maternoga jezika, te je težko, da dobra ostane pred vablivilim svetom. Zato pa molite Vi, ki ste tam v domovim, za nas vse, ki smo tak daleč od Vas.

Tudi mi molimo, da se bomo ešče ednok vsi vkup veselili pod milim slobodnim jugoslovanskim suncom. Oj, kolikokrat se uprejo moje oči hrepeneče v daljavo, a ne dosegejo zaželenoga cila! Oh kako bridko je domotožje!

Prečastiti g. urednik! Vsemo-gočni naj Vam jezerokrat poplača vse Vaše trude ino težave.

Pozdravim Vas, — mojo rodno ves, Večeslavce i celo Slov. krajino.

Bertalanič Micika,
Contz-les-Bains, Francija, iz Večeslavci.

Pozdrav pošilajo g. vredniki i celoj Slov. krajini Gorčan Alojz, Malitorne, Francija iz Krajne, Copot Ana, Francija, iz Srednje Bistrice, svojim domačim, uredniki Novin, celoj črensovskoj fari posebno pa rojstnoj vesi Sred. Bistrici.

Poslano.*

P. n. uredništvu Novin v Črensovcih.

Sr. Bistrica: Revolucija, ki je nastala radi nekih jagod na Srednji Bistrici, kakor smo že poročali v 24. številki, z dne 16. VI. t. l. našega lista, je zadušil gospod sodnik okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi s svojo razsodbo, da je po učitelju Lipavic Francu toženo hčerko bivšega šolskega upravitelja, gospodično Anico Železnikovo

* Za Poslano odgovarjamó samo v smislu zakona. Vr.

Petar M. Horvat:

Bitje v hoteli „Trdi Rogeo“.

Grobijanov Balaž je bio celi den jako veseli. Pa zakaj nebi, ve je v njihovoj slavnoj Podrijanskoj vesi bilo proščenje. Te den je pa Balaži bio najljubši v celom leti. Zato se je že v gojldno rano svetešnje obleko, pa šou na cerkveni plac, gde se je navadno obdržavalo malo senje. Balaž, kak dobroga kmeta sin edinec, je hitro najšeo prijatele, pa še dobre mamice so nej menjkale, štere so njemi hvallile svoje hčerke. Ali Balaž je mamice dosta nej poslušio, zato, ka njemi za ženitev nej bilo, če glih je bio že priletjen dečko, pa ga je mati večkrat prosila, naj pripela pomoč, ka je že stara. On je rajši hodo z svojimi prijatelji po razni veselica pa proščaj. Zato je bio daleč naokoli poznani pod imenom: Veseli Balažek. Gda si je ogledó malo senje, je pozvo prijatele pod eden še skoron prazen šator. Debeli gostilničar njim včas po-núdo stolce, pa vliudno pito, ka želejo. Balaž je včas odgovoro, ka ednoga „lovrenca“ z zlatimi kaplicami, i šest kupic. Za kratek čas so že bili cigani pred njihovim stolom, i igrali Balažovo naj ljubšo: „Primli bratec kupico“. Ali nej dugo za tem pretrgne njihovo veselje zvon farne cerkvi, šteri je zvao vernike k službi božoj. Vsi se paščijo v cerkev, samo Balažovo društvo skoron nebi moglo zapustiti

radi tatvine jagod, ki si jih omenjeni učitelj po nekem v naši kraljevini nepoznanem zakonu lasti, oprostil vsake krivde, šol. npravitelj, g. Oroslovu Železniku, ki je bil povabljen kot pričak razpravi zoper svojo hčerko, pa izplačal po zakonu mu pripadajočo pričnino v znesku Din 145.50.

Osebnega tožitelja, učitelja Franca Lipavica, ki je trdil kot pričak, da mu je toženka pobrala 8 litrov njegovih ??? jagod in za katere je zahteval v obtožbi 150 Din odškodnine, ki pa jo je zmanjšal pri razpravi na 80 Din, pa je zavrnil gospod sodnik na civilno-pravno postopanje.

Značilno pri razpravi je bilo tudi to, da je osební tožitelj tolmačil gospodu sodniku neke zakone in odredbe, s katerimi je hotel dokazovati svojo lastninsko pravico do sadežev, ki jih je posadil in oskrboval njegov prednik kot šolski vrtnar s svojim denarjem in s svojim trudom.

Učitelj Lipavic je trdil tudi, da je sodišču predložena izjava krajevnega šolskega odbora o priznanju dosedanje lastninske pravice do jagod in drevesnice na šolskem vrtu in šolskem zemljišču neveljavna, in da ima šolski nadzornik drugo izjavo.

Učitelju Lipavicu bomo dali priliko, da nam bode mogel predložiti izjavo, ki bode veljavna za njega??

Opozarjamo pa imenovanega učitelja na odredbe kraljevske banske uprave glede pogodbe in oskrbovanja šolskih vrtov! Občani.

Zdravstvo.

Rojstva in vmiranje prebivalstva v našoj banovini l. 1934.

Dravska banovina je štela na konci leta 1934. 1.189.167 prebivalcov i se je prebivalstvo pomnožilo v primeri z letom 1933 za 12.248 oseb. V l. 1934. se je rodilo 28.900 dece (l. 1933. 30.021) i vmrlo 16.552 oseb (l. 1933. 18.654), tak ka zaznamujemo znižanje števila rojstev i znižanje števila smrtnih slučajev. Gda je v l. 1933 na vsakih 1000 prebivalcov 25 rojstev i 16 smrtnih slučajev, je bilo v l. 1934 samo 23.850 rojstev (skoro 24) i 14 smrtnih slučajev na vsakih 1000 prebivalcov. Sorazmerno s številom rojstev kaple tudi število smrtnih slučajev. Menje kak 20 rojstev na 1000 prebivalcov so mela mesta Ljubljana, Maribor, Celje i Ptuj i sredi Ljubljana okolica, Celje okolica i Radovljica. Mesta Ljubljana, Maribor, Celje i Ptuj so mela komaj teliko rojstev keliko smrtnih slučajev i se približavajo v tom pogledi vno-gim drugim evropskim vlemestom, izumirajo. Prek 30 rojstev na 1000 prebivalcov so meli sredi Maribor levi breg, Ljutomer i Novo mesto. Neza-

veseloga mesta. Gda so pa vidli, ka so ostali skoron sami, so se tudi pokesniči napotili v cerkev z dogovorom, ka se po podnevi palik sestanejo. Tak je tudi bilo. Komaj je v farnoj cerkvi vura odbila dve, že je Balažovo društvo bilo pod šatorom i vživalo zlato kaplico. Proti večeri je Balaž že tak bio veseli, ka je po stoli pleso. Tudi cigani so bili veseli zato, ka njim je Balaž redno plačao note, štere so njemi igrali. Debeli gostilničar je bio tudi tak dober, ka je Balaži nej trbelo iti domo na večerjo, nego je celomi Balažovimi društvi dao spraviti pošteno večerjo. Sezna, je gostilničar dobro zvao, ka Balaž na njej neostane dužen. Vura je tekla naprej, pa tudi Balažovo veselje je čeduže bole raslo. Balaž je v svojem velkom veselji nej opazo, ka hitro je mino čas, pa tudi to ne, ka je osto sam, ni prijatelov, ni ciganov, pa niti debeloga gostilničara nej bilo več. Balaž je sam sedo na trati pa si premišlavo, kak se je vse to moglo zgoditi. En čas sedi pa si premišlavo, na ednok pa samo čuje, ka vura v farnoj cerkvi bije tri. Zdaj se njemi pitanje rešilo. On je zaspo, pa so v tom časi vsi odišli domo. Zdaj njemi je prišlo na pamet, ka on tudi more domo iti. Ali sirmak, nemre stanoti gori, tak ga je zlata kaplica premagala, pa tudi glava je bolela. Itak se je napoto proti domi. Gda je prišo v domače dvorišče, je dugo nej mogo najti dveri

konske dece je bilo rojene 3281 (prek 10%). Zdravnik ali babica sta bila navzočiva samo pri 18.793 rojstvih, prek 10.000 dece pa se je narodilo brez zdravniške ali babične pomoči. V l. 1934. se je oženilo 7515 parov (l. 1933. 7691 parov).

Med vmrlimi je doživo povprečno vsakši 44 let, nekaj menje kak l. 1933. Naravne smrti je vmrlo 6680 oseb (l. 1933. 7562 oseb), zavolo jetike je vmrlo 1796 oseb (l. 1933. 2027 oseb), zavolo betega srca i žil 1738 oseb, zavolo pljučnice 1552 oseb, zavolo prirojene življenjske slabosti 1157 novorojenčkov, zavolo kapi 924 oseb, zavolo raka 828 oseb, zavolo smrtnih poškodb po nepriliki 518 oseb, zavolo samoumora 219 oseb, zavolo dečinske kolere 201 dece, zavolo zastrupljenja (zagiftanja) ran 179 oseb, zavolo davice (pūt) 140 oseb, zavolo griže 126 oseb, zavolo uboja ali vmora 112 oseb, ostali smrtni slučaji odpadnejo na razne zgrablive betega. V primeri s prejšnjimi leti zaznamujemo predvsem občutni padec smrtnih slučajev zavolo jetike, čeravno je bilo pričakivati z pogledom na slabše gospodarske prilike prebivalstva zvišanje vmrlivosti od jetike.

Po letaj starosti je vmrlo do 5. starostnoga leta 3352 dece, od 15.—30. leta 1080 oseb, od 30.—50. leta 1796 oseb, od 50.—70. leta 3737 oseb i od 70. leta dale 5062 oseb. (Zdravje, št. 4)

Temelna pravila črensovskoga zmešnoga meštarskoga (obrtniškoga) društva,

štero se je namesto negda obstoječega tkalečkoga, mlinarskoga, kovačkoga, kolarskoga, pintarskoga, stolarskoga, mesarskoga i šporarskoga „ceha“ osnovalo.

Od društvenoga imanja i ž njim ravnanja.

19. §.

Iz društvenih dohodkov se lehko pokrivajo društveni izdatki, posebno: a) Pisarna, poština, tiskarna i drugi opravniški stroški.

b) V imeni društva včinjenih političnih i pravnih stopajov.

c) Pristojbine za šolaranje inšov ali na podignenje meštrije votizirane — s pazkov, da se na šolaranje inšov najmenje 10 odstotkov letnoga dohodka obrnoti mora.

20. §.

Penezi, šteri so na tekoče izdatke ne potrebni, se pri šterom peneznom zavodi — primerno na šparkasno knjižico vložijo.

21. §.

Nad notrijemanjom i izdavanjom penez se vsakši frtao leta poročilo, koncom leta pa z dokaznicami previden račun, šteroga računski pover-

od hiše. Po dugom iskanji je najšo dveri ali nej od hiše, nego štale. Tak je Balaž pomali odišo v štalo. Malo njemi je bilo nenavadno, ka je nej mogo najti svoje poste. Ali zlata kaplica ga je tak premagala, ka je nej zvao, ka dela, pa si je dol lego pri kravi lišiki. Kak je lego, tak je tudi v časi zaspo. Lišika je nej znala, če je to njeni mladi gazda, pa ga je zato ednok vdarila z roglom. Njemi se je pa v sne vidlo, ka ga je eden od prijatelov v daro pod šatorom, pa je zakričio: Vdari ešče ednok, če vupaš. Lišika se je zosagala od kriča, pa je z celov močjov skočila z mesta pa začnola pejati Balaža. Siromak se je zdaj ščista prebudo od bolečin, ali telko moči je nej meo, ka bi se od razdivjane lišike mogo obranoti. Zato je samo z celoga grla kričao pa zvao na pomoč. Na srečo je čuo nočni stražar Kutoša i je včasi pribežo z posvetom, da vidi, ka se je za nevole zgodilo. Gda je vido, v kakšoj nepriliki je Balaž, ga v časi zgrabi, pa pogtegne vū na dvorišče. Tū ga je še prav spozno, ka je to tisti Balaž, šteri je nej šteo iti domo z svojimi prijatelji. Stražar Kutoša je večkrat meo neprilike z Balažom po noči, pa ga je zato najprle z dvema plūškama strezno, i tak odpelo pred roditelje. Drugi den so že po celoj Podrijanskoj vesi znali govoriti od bitja v hoteli „Trdi Rogeo“.

jeniki po včinjenoj preiskavi občnomi zbori zavolo odmentovanja prodložijo, zagotoviti mora.

22. §.

Blagajničar vsako i najmenšo izplačanje samo na namiro i pravilno odrednico izplačivanja sme spuniti. Za pravilno odrednico izplačivanja se preštima:

a) Plačilni list za na stanovite čase redno se ponavljajoča plačila, na šteroga lista začetki je odrednico za državajoče določanje odbora s podpisom predsednika, zapisnikara i ednoga računskoga poverjenika zapisano ino šteri list je zavolo potrdjenja delkov plače s priličnimi rubrikami previdjen.

b) Odrednica izplačivanja na najmenše svote (ne prek 20 koron) od predsednika podpisana.

c) Zapisnikov izpis podpisan od predsednika, zapisnikara i ednoga računskoga poverjenika na vse druge izdatke gledoč.

23. §.

Za dalešnje natenčno djanje z imetkom i s penezi odbor na to gledoč pravilo naredi.

24. §.

Pomirilno poverjeništvó obstoi iz 4 rednih i 4 nadomestnih članov. Teh polovica se od strani društva v letnom rednom občnom zbori zmed društvenikov s poprečnov većinov glasov na edno leto zebere; pravilno volitev druge polovice od strani pomočnikov, društvo ali po poti odbora ali v potrebi po poti poglavarstvi izvrši.

Pomirilno poverjeništvó se najdale eden tjeđen po svojem zebzanji osnova na takši način, da si svojega predsednika i zapisnikara zvoli, (te slednji nema pravice do glasovanja) i ne gledoč na dopolnilo z nadomestilnimi člani, ustanovi svoj poselni red.

Če bi se pripetilo, da bi poverjeništvó iz svojega kroga predsednika izebralo, tedaj se broj poverjenikov iz vrste nadomestilnih članov poleg volitvenoga reda dopuni.

V pripetjenji zapreke predsednika ali zapisnikara poverjeništvó skrbi za eti začasno namestenje.

Ako prepri ali svaje naprejpri-dejo, je na poziv stranke, ali, ako bi se eta za toga volo pri predsedniki oglasila bila, na poziv etoga poverjenički predsednik dužen pomirilno poverjeništvó z naznanilom dneva — vóre ino obravnave namenje 24 vör naprej vkuperpozvati, i dotične stranke na pridenje pred poverjeništvó odrediti. Na obdržavanja poverjeničke seje je nazočnost predsednika i najmenje treh poverjenikov, — na vsaki način v ednakom broji obeh vkupnostih — potrebna.

(Dale).

Pošta.

Gerlec Angela, Wambrechies, Francija. Na letos plačano 58 Din, duga je ešče Din 42. Pozvek Anton, Večeslavci. Sukiči poslali Novine od Petrovoga, plača 36 Din za celo leto. Ferko Rudolf, Sokolovac. Novine smo Vam poslali, prosimo taki naročnino i z ednim nam naznanite, gde ste dozdaj bili. Šoštarec Štefan, Krajna. Se je že drugi zgloso. Če te ne bi küpo, te se Vaš lejko glasi. Bačić Marija Vaux s ur Seine. Moževi od 1. julija pošilamo naše liste, ar smo dobili naslov. Trplan Vera, Beograd, Rumunska ul. 13. Dedinje. Povej Flegar Mariji, Beograd, Dublanska 76, naj se javi pri g. poslanci so-bočkoga sreza. Bertalanič Marija, Sierck, Francija. Poslane peneze sprejeli. Odgovori, na koj naj obrnemo višek. H. M. Sobota. Za letos vse plačano. Pozvek Anton, Večeslavci 154. Di 28 sprejeli in spisali Din 13 na Vaš račun, Din 15 pa Sukiči v Francijo, Copot Ana, La Metairie, Francija. Penez 45 Din sprejeli. S tem so plačane Novina do novoga leta, pa ostalo ešče 3 Din na Mar. list, na šterom boš ešče dužna 27 Din, dobiš pa brezplačno kalendar. Svojim domačim piši, naj pridejo k nam i povejo kakšo molitveno knji-go ščeš meti. Gjergjek Jurij, Kovačevci 1. Gjergjek Anika dužna za celo leto Din 100. Frumen. Matija, Charny, Francija. Poslanih 100 Din po Frumen Ernesti iz Otovec za naročnino sprejeli. — Titan Franc, Krog. Naj Bodanec Bara, Krog 20., lastnorčno podpis, ka odstopi delež za poravnava naročnine. To izjavo nam se pošlite. — Bačić Marija, Vaux, Francija. Sprejeli smo 75 Din; s tem je plačano naročnina za Vas, za moža za celo leto i ostalo je ešče na Dom sv. Frančiška 19 Din. Bog plačaj! — Hozjan Marija, Artois, Francija. Sprejeli 45 Din za naročnino.